

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av Kvaliteten i
engelskspråkig undervisning när den ges i andra
ämnen än språk vid Internationella Engelska Skolan i
Nacka**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Internationella Engelska Skolan i Nacka avseende verksamhetens kvalitet inom engelskspråkig undervisning när den ges i andra ämnen än språk.

Genom beslut av Skolinspektionen den 13 mars 2009 dnr 31–2009:830 har huvudmannen rätt att bedriva utbildning för 6–9.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har efter att ha deltagit i försöksverksamheten med engelskspråkig undervisning inkommit med en anmälan till Skolinspektionen om att fortsätta den engelskspråkiga undervisningen dnr 2011:6619.

Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska om undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla såväl språk- som ämneskunskaper i aktuellt ämne på både svenska och engelska.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning av kvaliteten i engelskspråkig undervisning som ges i andra ämnen än språk, utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 1). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom något område anges ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då också av huvudmannen. I bilaga 2 återfinns granskningens författningsstöd.

Skolinspektionen besökte Internationella Engelska Skolan i Nacka den 5–6 september 2024. Besöket genomfördes av utredarna Ann-Charlotte Ehn och Gunilla Feiff. Internationella Engelska Skolan i Nacka kommun med Internationella Engelska Skolan i Sverige AB som huvudman är en grundskola som bedriver verksamhet i årskurserna 4–9. Vid granskningstillfället finns det totalt 478 elever i årskurs 7–9 som får delar av sin undervisning på engelska i ämnena matematik, teknik, bild, slöjd, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa samt de naturorienterande ämnena. Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektor och två biträdande rektorer
- Dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten.

Begreppslista för detta beslut:

Målspråk: Begreppet "målspråk" används som en beteckning av det språk som eleverna är tänkta att lära sig. I den här granskningen är engelska målspråket.

Revoicing: Läraren kan återge det eleven har sagt för att förtydliga elevens tanke. Det är ett sätt att säkerställa vad eleven menar och ge eleven fler möjligheter att förstå innehållet. Läraren kan på så sätt tillföra ämnesspecifika begrepp utan att förändra innebörden, reda ut missförstånd och föra samtalet vidare.

Modellering: Modellering innebär att läraren steg för steg till exempel förklarar hur man tänker och vilka strategier man använder när man utför en uppgift eller skriver en text.

Språkliga mål: De språkliga förmågorna som exempelvis; berätta, beskriva, förklara, resonera, diskutera och ämnesspecifika begrepp, sambandsord och fraser, grammatiska mönster, strategier för att lyssna och läsa med förståelse, kan utgöra mål för undervisningen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

De samlade iakttagelserna från alla skolorna som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under vårterminen 2025.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Pilotskolan i Pilotkommun i följande utsträckning:

Undervisningen ger eleverna i flera delar förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att den innehåller fler språk- och ämnesintegrerade aktiviteter för att framför allt stötta språkutvecklingen i både svenska och engelska.

Rektorn arbetar i flera delar för att undervisningen ska ge förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn behöver säkerställa och följa upp att undervisningen genomförs utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet om språk- och ämnesintegrerad undervisning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 april 2025 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Observera att mallen bör skickas separat som ett worddokument.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:634) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive område.

I vilken utsträckning ger undervisningen eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

Området handlar om hur lärarna planerar och genomför sin engelskspråkiga undervisning i syfte att ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper när den ges i andra ämnen än språk. Ytterligare handlar området om hur undervisningen är upplagd så att eleverna får förutsättningar att utveckla ett adekvat ämnesspråk, både på svenska och engelska. Slutligen handlar om rådet om hur lärarnas stöd till eleverna ges samt om undervisningen är anpassad till enskilda elevers behov.

Språk- och ämnesintegrerad undervisning (användning av målspråket i undervisningen)

Planering och genomförande av undervisning

Vid granskningen framgår att i lärarnas planering och genomförande av undervisning syns till viss del tecken på att undervisningen utgår från språk- och ämnesintegrerad undervisning. De språkliga målen beskrivs eller uttrycks inte av lärarna, varken i planering eller i undervisning. Dock är viktiga nyckelord uppmärksammade i planeringar. Lektionerna visar på en varierande undervisning och innehåller olika arbetssätt såsom exempelvis arbete enskilt, i par eller i grupp. Tyngdpunkten ligger då mer på allmäntdidaktiska aspekter än på den språk- och ämnesintegrerade undervisningen. Lektionerna visar på en tydlighet i start och avslut samt en tydlig struktur i form av en gemensam genomgång. I genomgången lyftes de nyckelord som återges i planeringen men då som en glosa snare än att lärarna förklarar och problematiserar begreppen. Det saknas strukturer, modeller och mönster som stöttar både språk- och ämnesutveckling, de strukturer som finns syftar främst till att utveckla ämneskunskaper. Det finns dock planscher med bilder och ord på svenska och engelska i klassrummen, men i en del klassrum finns endast bilder och ord på engelska. Vidare har skolan också tillgång till digitala resurser där eleverna kan arbeta med begreppslistor, filmklipp och annat på flera språk.

Det finns inte någon uttalad strategi på skolan för hur eleverna ska använda målspråket i den engelskspråkiga undervisningen när den ges i andra ämnen än språk. Det är upp till de enskilda lärarna på vilket sätt och i vilken omfattning målspråket används i undervisningen. Några lärare talar enbart engelska medan andra lärare talar både svenska och engelska. Målspråket används endast på frivillig basis av eleverna men de flesta eleverna väljer att använda engelska när de interagerar med läraren under lektionerna.

Användning av elevernas språkliga resurser

Vid granskningen framkommer att eleverna delvis får möjligheter att använda alla sina språkliga resurser i undervisningen. Det finns strategier för att få eleverna att interagera och producera muntligt eller skriftligt på målspråket samt för hur eleverna ska få möjlighet att bygga upp en kommunikativ kompetens på målspråket. Visserligen kan eleverna få möjlighet att använda både svenska och engelska i undervisning och i bedömningsituationer för att visa sina ämneskunskaper men de är begränsade i vissa ämnen att använda svenska då läraren inte kan svenska. Tryckta läromedel är till största del på svenska då man på skolenheten inte känner till något engelskspråkigt läromedel som utgår ifrån läroplanen. Annat undervisningsmaterial som är framtaget av personalen kan vara på engelska eller ett av eleven annat känt språk. Prov och andra examinationer är till övervägande del på engelska men möjlighet till att få prov och examinationer på svenska finns samt möjlighet att svara på svenska även om examinationen är på engelska.

Utveckling av den språk-och ämnesintegrerade undervisningen

I granskningen framkommer att lärarna inte reflekterar eller i någon större utsträckning efterfrågar återkoppling från elever och kollegor kring att utveckla undervisningen med fokus på språk- och ämnesintegrerat arbete. Lärarna träffas regelbundet i sina ämneslag men har då inte fokus på att utveckla den språk- och ämnesintegrerade undervisningen utan inriktar sig främst ämnesinnehållet. På skolenheten finns ingen utarbetad målsättning med den engelskspråkiga undervisningen och lärarna har inte gemensamt diskuterat eller reflekterat över den engelskspråkiga undervisningen och vad den ska syfta till. Det finns dock ett övergripande språkligt mål hos huvudmannen i koncernen att eleverna ska få en nyckel till världsspråket engelska. Lärarna har heller inte efterfrågat feedback från elever eller varandra gällande den språk- och ämnesintegrerade undervisningen men eleverna kan få ge förslag på olika projekt samt ge

återkoppling på undervisningen ur ett ämnesperspektiv. När lärarna träffas diskuterar de elevgruppen och de olika eleverna utifrån gruppdynamik och prestationer eller ren ämnesplanering.

Utveckling av ämnesspråket

Förutsättningar för att utveckla ämnesspråk

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna möjligheter att utveckla ett adekvat ämnesspråk på både svenska och engelska men arbetet behöver utvecklas. Vidare visar granskningen att det finns begränsningar för eleverna att utveckla både svenskan och engelskan där lärarens kunskap kring språken är begränsade. Lärarna ger ofta eleverna listor med ord och begrepp utan att prata om dem eller diskutera och problematisera deras betydelse och innebörd. Om eleverna inte förstår är det eleverna som behöver fråga om ords betydelse och mening. I undervisningen sätts till viss del ämnesspecifika begrepp in i ett sammanhang för att konkretiseras för eleverna. Det finns exempel på hur viktiga och ämnesspecifika ord visualiseras och tas upp i planeringen i form av nyckelord. Dessa ord och begrepp finns då på både engelska och svenska i det flesta fall. Exempelvis fick eleverna under en lektion se läraren utföra en handling för att sedan sätta rätt verb på handlingen och då på båda språken. Vidare exempel är när en lärare under elevernas arbete i klassrummet uppmärksammade vad några elever uttryckte och stöttade med omformuleringar mot ett korrekt ämnesspråk. Av granskningen framgår att eleverna får stöd i att muntligt uttrycka sig med för ämnet rätt terminologi genom exempelvis synliggörandet av nyckelord i både planering och undervisning.

Koppling till styrdokument och användandet av undervisningsmaterial

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig koppling till läroplan och kursplaner. I lektionsplaneringen finns hänvisningar till läroplan och kursplaner gällande de arbetsområden eleverna arbetar med i undervisningen. I de olika ämnena finns det beskrivningar av det ämnesinnehåll som ingår i undervisningen. Eleverna har tillgång till planeringar för olika arbetsområden och ämnen digitalt i skolans lärplattform. Eleverna beskriver att läraren går igenom kopplingarna till läroplan och kursplan i början av ett arbetsområde men inte varje lektion. Vidare beskriver både rektor och lärare att undervisningsmaterial och läromedel utgår ifrån aktuell läroplan och kursplan. I undervisningen används främst tryckta läromedel på svenska. Det blir då svårare för eleverna att få begrepp och förklaringar

på engelska med hjälp av läromedelstexter. Detta kompenseras upp av lärarna har eget framtaget material på engelska.

I detta sammanhang vill Skolinspektionen betona vikten av att även detta material ska kunna kopplas till gällande läroplan.

Lärarstöd och individanpassning av undervisningen

Granskningen visar att undervisningen innehåller få stöttande moment för att främja elevernas utveckling av språkkunskaper men desto mer gällande ämneskunskaper. Eleverna får begreppslistor eller nyckelord och de har alltid ett antal ord på engelska som ingår vid varje lektionstillfälle men de arbetar sällan aktivt med dessa ord och begrepp. Orden används i undervisningen men problematiseras sällan. I undervisningen ges få stödstrukturer för att ge eleverna verktyg i syfte att kunna använda både målspråk och ämnesspråk. Det framkommer att det är ovanligt att lärare fokuserar på strategier för att eleverna ska utveckla de olika språkliga förmågorna, läsa, skriva, lyssna och tala på målspråket inom ämnena. Tyngdpunkten läggs på att använda rätt terminologi på engelska men inte i samma utsträckning rätt terminologi på svenska då detta inte är ett språk alla lärare bemästrar.

Granskningen visar att även anpassningar till elevernas individuella behov behöver utvecklas. Undervisningen genomförs på samma sätt oavsett de olika behoven i elevgruppen. När elever blir färdiga med de gemensamma arbetsuppgifterna kan de visserligen få uppgifter som är mer utmanande men det finns i övrigt få tecken på att lärare anpassar uppgifter eller instruktioner för att på så sätt bättre möta de olika elevernas språkliga behov, exempelvis utifrån var elevernas nivå i engelska är. Undervisningen innehåller förhållandevis få stöttande moment mot språkliga aspekter såsom exempelvis bildstöd eller att läraren visar hur eleverna ska utföra något för att de senare ska göra likadant så kallad modellering. Visserligen finns det begreppslistor och bildstöd i klassrummen men det framkom inte att dessa användes under de besökta lektionerna för att anpassa efter aktuella elevers behov.

Tillåtande klassrumsklimat

Granskningen visar att lärarna som undervisar på engelska i andra ämnen än språk arbetar aktivt för att uppmuntra och skapa förutsättningar för eleverna att använda målspråket i undervisningen. Lärarna är uppmuntrande och men det skiljer sig åt mellan olika lärare i vilken omfattning de pratar svenska och engelska under lektionerna. Det framgår att eleverna uppfattar det naturligt att kommunicera på

engelska och är trygga med att kommunicera på engelska under lektioner men att talutrymmet mellan eleverna kan variera. Eleverna har bestämda platser i klassrummen och lärarna fördelar ordet i klassrummet för att alla elever ska ges möjlighet att svara på frågor. Några mönster gällande skillnader i talutrymme eller behov av stöd mellan flickor och pojkar framgår till viss del av besökta lektioner men beskrivs av lärarna som tillfälligheter och har inte uppmärksammats eller analyserats av lärarna.

Identifierat utvecklingsområde

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att den innehåller fler språk- och ämnesintegrerade aktiviteter för att framför allt stötta språkutvecklingen i både svenska och engelska.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att i genomförandet av undervisningen syns få tecken på att lärarna planerar och genomför undervisningen utifrån kunskap om språk- och ämnesintegrerad undervisning som både stöttar och utmanar eleverna i deras lärande och utveckling. Eleverna får begränsade möjligheter att använda alla sina språkliga resurser och utmanas inte i att interagera och producera på båda sina starka språk.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna, under ledning av rektorn, utvecklar sitt språkutvecklande arbetssätt så att undervisningen innehåller fler metoder och strategier för eleverna att tillgodogöra sig undervisningen både när det gäller språk- och ämneskunskaper. Dessa metoder och strategier behöver ha en koppling till undervisningens syfte och mål. Skolinspektionen vill påtala vikten av att en viktig grund för språkutveckling är att få goda förutsättningar att använda språket utifrån samtliga förmågor. Lärarna behöver planera undervisningen utifrån ett språkligt perspektiv där eleverna får möjlighet att röra sig mellan det vardagliga respektive skol- och ämnesspråk för att skaffa sig en språklig repertoar. Exempelvis kan eleverna arbeta med begreppsutvecklande samtal i olika former. Ett annat exempel är att läraren modellerar för eleverna som sedan successivt får öva sig på att producera och interagera på både svenska och engelska mer självständigt.

I vilken utsträckning arbetar rektor för att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

Området handlar om hur rektorn följer upp och analyserar den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk för att försäkra sig om att den möter elevernas behov för att sedan styra insatser mot de behov som finns. Ytterligare handlar området också om att rektorn säkerställer att undervisningen utgår ifrån läroplanen samt aktuella kurser samt att rektorn ger tid och förutsättningar för samverkan mellan lärare för att planera och utveckla den språk- och ämnesintegrerade undervisningen. Samverkan kan också ske mellan skolor.

Uppföljning och insatser för att främja elevers utveckling av ämnes- och språkkunskaper

Rektorn följer kontinuerligt och på olika sätt upp och analyserar den undervisning som genomförs på skolan dock inte med ett särskilt fokus på den språk- och ämnesintegrerade undervisningen. Uppföljningen och analysen av undervisningen ingår i det systematiska kvalitetsarbetet på skolan genom vilket rektorn samlar in en bred bild av verksamheten. Genom uppföljning av elevernas kunskapsresultat skaffar sig rektorn en bild av elevernas möjligheter att utveckla ämneskunskaper. Kunskapsresultaten följs upp genom betyg och resultat vid nationella prov. Gällande resultaten på de nationella prov där undervisningen genomförs på engelska följs dessa upp av huvudmannen. Det genomförs strukturerade lektionsobservationer årligen hos samtliga lärare. Vidare följer rektorn upp undervisningens genomförande genom att observera om läraren tar upp alla nyckelord och förklarar på både på svenska och engelska. Utifrån uppföljning och analys av undervisningen på engelska när den ges i andra ämnen än språk har rektorn identifierat utvecklingsbehov och vidtagit insatser. Rektor har identifierat att svenskan ska vara mer synlig i de ämnesområdesplaneringar som eleverna har tillgång till. Vidare är det ett extra fokus på svenska i de naturvetenskapliga ämnena i årskurs 9 mot bakgrunden att de nationella proven i ämnena endast kommer vara på svenska. Insatsen

resulterade i ett medvetet val i tjänstefördelningen där samtliga klasser i årkurs 9 blir undervisade av en lärare med svensk utbildning och lärarlegitimation i de naturvetenskapliga ämnena. Dessa insatser är goda men utvecklar inte arbetet specifikt kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Förutsättningar för planering och samverkan

Granskningen visar att rektorn ger lärarna tidsmässiga förutsättningar för att planera och förbereda sin undervisning. Lärarna är organiserade i ämnesarbetslag där en stor del av samverkan sker. Samtlig undervisning på skolan planeras och genomförs efter gemensam kollegial planering. Ämneslagen har regelbundna möten och vid några tillfällen per termin samlas lärarna i andra grupper än ämnesarbetslagen. Det finns också samarbeten med andra skolenheter inom koncernen i ett regionalt samarbete. Årligen träffas lärarna från dessa skolor för gemensamma workshops. Vidare har rektorn strukturer för att följa upp lärarnas förutsättningar utifrån utbildning och språkliga förutsättningar. Det finns strukturer för hur nya lärare och lärare som inte pratar svenska ska ges stöd att förstå och arbeta utifrån svenska läroplanen samt för att utveckla det svenska språket. Detta exempelvis genom att varje vecka erbjuda kurser i svenska för lärare på skolan. Skolinspektionens granskning visar förvisso att det finns förutsättningar för lärarna att samverka kring planering och utveckling av den språk- och ämnesintegrerade undervisningen men att den inte tydligt får en egen plats i samverkan utan försvinner in i den mer allmänna planeringen av ett ämne.

Identifierat utvecklingsområde

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver säkerställa och följa upp att undervisningen genomförs utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet om språk- och ämnesintegrerad undervisning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte följer upp och skaffar sig kunskap gällande att den engelskspråkiga undervisningen motsvarar elevernas behov och ger dem förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper på såväl svenska som engelska.

Uppföljningen och analysen omfattar främst kunskapsresultat och inte undervisningens genomförande utifrån ett språk- och ämnesintegrerad undervisning utan snarare undervisningen ur ett allmändidaktiskt perspektiv. Lärarnas förutsättningar för att säkerställa att undervisningen främjar elevernas utveckling av språk- och ämneskunskaper är begränsade då det inte sker pedagogiska diskussioner kring språk- och ämnesintegrerade undervisning utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet om språk- och ämnesintegrerade undervisning. Detta medför att rektorn, inte heller vid behov, kan sätta in adekvata insatser för att utveckla undervisningen i syfte att ge eleverna bättre förutsättningar. Därutöver behöver rektorn kunna försäkra sig om att undervisningen genomförs utifrån forskning och beprövad erfarenhet om språkutvecklande undervisning.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn säkerställer att ett språk- och ämnesutvecklande arbetssätt används i den engelskspråkiga undervisningen när den ges i andra ämnen än språk. Vid behov behöver lärarna ges fortbildning i syfte att kunna ge eleverna en språk- och ämnesutvecklande undervisning som grundar sig i vetenskap och beprövad erfarenhet. Skolinspektionen vill betona vikten av att rektorn, i egenskap av ansvarig för verksamheten, följer upp undervisningen utifrån flera parametrar för att eleverna ska få det som de behöver för att lära och utvecklas på bästa sätt. Därutöver behöver rektorn säkerställa att lärarna har möjlighet att utveckla sin samverkan, eventuellt även med språklärare, för att gemensamt utveckla den språk- och ämnesintegrerade undervisningen. Lärarna behöver även reflektera över sin undervisning ur perspektivet språk- och ämnesintegrerade undervisning och ta vara på den återkoppling de kan få av varandra, rektorn och eleverna.

På Skolinspektionens vägnar

2024-10-18

2024-10-16

X Lena Knutsson

X Ann-Charlotte Ehn

Beslutsfattare
Signerat av: Lena Knutsson

Föredragande
Signerat av: Ann-Charlotte Ehn

I ärendet har även utredaren Gunilla Feiff deltagit.

Bilagor

Bilaga 1: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Granskningen syfte

Syftet är att granska om undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla såväl språk- som ämneskunskaper i aktuellt ämne på både svenska och engelska.

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ger undervisningen eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?
2. I vilken utsträckning arbetar rektor för att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

Kvalitetskriterier

Språk- och ämnesintegrerad undervisning

Kvalitetskriteriet handlar om hur lärarna planerar och genomför undervisningen utifrån ett språk- och ämnesintegrerat arbetssätt. I undervisningen finns flera språk- och ämnesintegrerade aktiviteter där eleverna också kan ges möjlighet att använda sina starkaste språk som en resurs. Lärarna reflekterar över sin undervisning där lärarna är lyhörda för elevers och kollegors feedback.

Utveckling av ämnesspråket

Kvalitetskriteriet handlar om att elever behöver ges utrymme att utveckla och arbeta med att kommunicera på målspråket, trots att de inte kan det fullt ut eller har ett begränsat ordförråd. Läromedel och annat

undervisningsmaterial utgår ifrån våra styrdokument och är anpassade till eleverna.

Lärarstöd och individanpassning av undervisningen

Kvalitetskriteriet handlar om dels om hur lärarna stöttar eleverna för att främja deras utveckling av såväl språk som ämneskunskaper. Lärarna ger eleverna stöd både på grupp- och individnivå samt anpassar undervisningen efter enskilda behov och förutsättningar. Eleverna har möjlighet att använda sitt starkaste språk om målspråket inte räcker till. Lärarna arbetar för ett tillåtande klimat i klassrummet där eleverna vågar att pröva.

Förutsättningar för planering och samverkan

Kvalitetskriteriet handlar om hur rektorn skapar goda förutsättningar för lärarna att kunna planera och samverka kring den språk – och ämnesintegrerade undervisningen både inom skolan och mellan skolor.

Uppföljning och insatser för att främja eleverna utveckling av ämnes-och språkkunskaper

Kvalitetskriteriet handlar om hur rektorn följer upp och analyserar den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk för att försäkra sig om att den möter elevernas behov för att sedan styra insatser mot de behov som finns. Kvalitetskriteriet handlar också om att rektorn säkerställer att undervisningen utgår ifrån den svenska läroplanen samt aktuella kurser.

Bilaga 2: Författningsstöd

Statens skolinspektion får efter ansökan, enligt **skolförordningen** (2011:185), besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska för andra elever än sådana som vistas i Sverige under en begränsad tid, om

1. undervisningens innehåll och utformning säkerställer att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att uppfylla betygskriterierna i samtliga ämnen,
2. de lärare som undervisar på engelska uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller 17 § första stycket 1 skollagen (2010:800), och
3. utbildningen håller god kvalitet (9 kap. 18 § skolförordningen).
Under den sammanlagda tid som en elev får engelskspråkig undervisning enligt 18 § får högst hälften av undervisningen ges på engelska (9 kap 19 § skolförordningen).

I **skollagen** anges att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vidare vara likvärdig (1 kap. 9 § skollagen). Alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 2 § första stycket skollagen). Som utgångspunkt får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § första stycket skollagen). Utan att uppfylla kraven i 13 § får lärare dock bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § första stycket 1 skollagen). Den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får även anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § fjärde stycket skollagen). I **förfaranden** anges att det är huvudmannen som avgör om en lärare uppfyller kraven enligt 17 § skollagen (prop. 2010/11:20 s 40). I förfaranden anges vidare att det är av största vikt att lärare i svenska skolor, även om skolorna har en språklig inriktning, lär sig det svenska språket så snart som möjligt eftersom detta är nödvändigt dels för att läraren ska kunna tillskansa sig den kunskap som behövs om de styrdokument som gäller för det svenska skolväsendet, dels för att läraren fullt ut ska kunna stödja eleverna i deras lärande (prop. 2009/10:165 s. 267).

Enligt **språklagen** [2009:600] har det allmänna ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas (6 § språklagen). I **läroplanen** anges att språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika

möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga (Lgr 22 Skolans uppdrag).

Av **skollagen** följer att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § första stycket skollagen). Enligt **läroplanen** har rektorn ett särskilt ansvar bland annat för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgr 22 2.8 Rektorns ansvar).

En lärare har enligt **skollagen** ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen). Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven bland annat utvecklas efter sina förutsättningar, stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling (Lgr 22 2.2 Kunskaper).